
YAYLI ÇALGILAR PERFORMANS DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ GEÇERLİK VE GÜVENİRLİK ANALİZİ

ANALYSIS OF THE PERFORMANCE EVALUATION SCALE FOR STRING INSTRUMENTS IN TERMS OF VALIDITY AND RELIABILITY

Ersan ÇİFTÇİ*
M. Kayhan KURTULDU**

ÖZET

Bu çalışmada yaylı çalgılar dersine yönelik geliştirilen performans değerlendirme ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik analizi yapılmıştır. Araştırmacılar tarafından tasarlanan değerlendirme basamakları yardımıyla oluşturulan ölçek, iki farklı müzik anabilim dalında yaylı çalgılar eğitimi veren toplam 6 öğretim elemanı tarafından yıl sonu sınavlarında öğrencilerin değerlendirilmesinde kullanılmıştır. Yapılan uygulama yardımıyla toplanan verilere yönelik istatistik ölçümler yapılmış ve ölçeğin güvenilirliği test edilmiştir. İstatistik işlemlerde ilk olarak ölçeğin alt basamaklarına ve geneline yönelik Alpha güvenilirlik katsayıları hesaplanmış, daha sonra alt basamaklara göre eğitimcilerin verdiği puanlar arasındaki korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Çalışma sonucunda ölçeğin önemli ölçüde geçerli ve güvenilir sonuçlar gösterdiği anlaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: Yaylı Çalgılar, Performans, Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik

ABSTRACT

In this study, the performance evaluation scale developed for the string instrument classes was analysed in terms of validity and reliability. The scale, constructed with the help of the evaluation degrees designed by the researchers; was used in evaluating students in final examinations in two different departments by 6 instructors in total. Statistical measurements related to the resulting data were made and reliability of the scale was tested. In the statistical process, firstly alpha factors of reliability related to the lower and the overall degrees of the scale, and then the correlation factors between the scores given by the instructors were calculated. As a

* Yrd. Doç. Dr., Erzincan Üniv., Eğitim Fak., Güzel Sanatlar Eğitimi Böl., Müzik Eğt. ABD.
e-posta: ersanfarmer@gmail.com

** Yrd. Doç. Dr., Karadeniz Teknik Üniv., Fatih Eğitim Fak., Güzel Sanatlar Eğitimi Böl.,
Müzik Eğt. ABD. e-posta: kayhankurtuldu@gmail.com

result of this study, it is found out that the measurement presents significantly valid and reliable results.

Key words: Stringed Instruments, Performance, Scale, Validity, Reliability

1. GİRİŞ

Ölçme ve değerlendirme eğitim ve öğretimin önemli süreçlerinden- dir ve eğitim öğretim faaliyetlerinin ayrılmaz bir parçasıdır. Niçin eğittiğimizi, nasıl ve ne tip insan yetiştirdiğimizi, eğitimin amaçları; ne öğreteceğimizi eğitimin içeriği; nasıl öğreteceğimizi eğitimin durumları; ne kadar ve ne düzeyde öğrettiğimizi ise ölçme ve değerlendirme ile açıklayabiliriz (Türkmen, Baş, 2009). Değerlendirme, eğitimin her kademesinde öğretme-öğrenme sürecinde önemli bir unsur olmuştur. Değerlendirme, bu süreçte yer alan planlama, öğretme, öğrenme basamaklarını tamamlayan son halka olarak görülmüştür (Parmaksız, Yanar, 2006).

Bütün öğretmenler öğrencilerinin ne öğrendiği ile ilgilidir ve onların gelişimlerini takip edebilmek için uygun değerlendirme yöntemlerini bulmak zorundadırlar. 1980 sonları 1990 başlarında öğrencilerin okuldaki başarılarını ve performanslarını değerlendirme konusu, değerlendirme reformu içinde genel bir düşünce olarak ortaya çıkmıştır. Yeni değerlendirme anlayışı; güvenilir, performans temelli, gerçekçi ve uygulanabilir özelliklere sahiptir (Korkmaz, Kaptan, 2002).

MEB'e göre (2009) ölçme ve değerlendirme, eğitim ve öğretimin önemli bir parçasıdır. Eğitimde, programların istenilen başarıyı gösterip göstermediğini, öğrencilerde beklenen bilgi, beceri ve tutumların gelişip gelişmediği, ölçme ve değerlendirme yoluyla tespit edilir. Ölçme ve değerlendirme, öğretme ve öğrenmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan, eğitimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı, sistematik bir süreç olarak da tanımlanır (Akt: Bal, Özkülekçi, 2010).

Linn ve Gronlund (1995) değerlendirme sözcüğünü, çeşitli ölçme araçları kullanarak öğrencilerin performansları hakkında karar verebilmek amacıyla bilgi toplama süreci olarak tanımlamışlardır. Değerlendirme öğrencinin süreçte sergilemiş olduğu performansı hakkında bilgi sahibi olmayı amaçlar. Bu amaç doğrultusunda da kullanılan ölçme araçları çok yönlü olmalı, öğrenciyi sürecin bir parçası yaparak onun öğrenmesini direk ölçmelidir (Akt: Anıl, Acar, 2008). Değerlendirme yardımıyla bireyin sergilediği becerinin karşılığının belirlenmesi sağlanır ve bu yolla öğrenme sürecinde daha objektif sonuçlar elde edilebilir. Değerlendirmenin objektif sonuçlar elde etmenin yanında farklı faydalarından da söz edilmektedir.

Colleti (1987), değerlendirmenin sağladığı faydaları aşağıdaki gibi sıralamaktadır (Akt: Parmaksız, Yanpar, 2006).

- Öğrencilerin ilerlemelerini belirler,
- Öğrencilerin neyi bildiği ve anladığını değerlendirir,
- Öğrencilerin eksiklerini ortaya çıkarır,
- Gelişmeye teşvik eder,
- Sınıflandırmayı sağlar
- Öğretmenlere kendi öğretme etkinliklerini değerlendirmelerine yardım edecek ve onların gelişimine bir temel oluşturacak gerekli dönütü sağlar.

Geleneksel olarak kullanılan kâğıt-kalem testleri ile birlikte, öğrencinin sınıf içi ve sınıf dışındaki davranışlarını izleyerek, süreç içindeki performansını gözleyerek, ilgisini ve tutumunu ölçerek ve öğrenciyi de değerlendirme sürecine katarak ölçme ve değerlendirmeyi geniş bir açıdan ele alıp öğrenci performansını her yönüyle değerlendirebilmek mümkün olabilmektedir. Öğretmenlerin alışık olması nedeniyle bunlardan daha çok geleneksel nitelikte olanlar tercih edilmekte olabilir; ancak diğerleri ile ilgili uygun araçlar geliştirilip, uygun zamanda kullanılması sağlanarak bunların da yaygınlaştırılması mümkün olabilir (Gelbal, Kelecioğlu, 2007).

Eğitimde öğrencilere kazandırılmak istenenlerin ne derece kazandırıldığına bilinmesi önemli bir sorundur. Bu sorun ölçme ve değerlendirme ile çözülebilmektedir. Geçmişten günümüze ölçme ve değerlendirme anlayışlarında ve yaklaşımlarında değişiklikler olmuştur (Tay, Tokcan, Oruç, 2009). Günümüzde bu tip değişik yaklaşımlar alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımları başlığı altında sunulmaktadır.

Öğrencilerin yazı yazma becerilerini, sözlü ifade yeteneklerini, sınıf içi etkinliklerini, dış dünyada karşılıklarına çıkabilecek problem durumlarını nasıl çözeceklerine ilişkin ifadelerini, sanat çalışmalarını, müzik yeteneklerini ve başkaları ile birlikte çalışma becerilerini ölçmek alternatif değerlendirme metotları arasında sayılabilir. Dolayısıyla alternatif değerlendirme başarıyı çeşitli yöntemler kullanarak ölçmeyi önermektedir (Göçmen, 2004). Alternatif ölçme değerlendirme teknikleri geleneksel ölçme-değerlendirme tekniklerinin dışında kalan değerlendirme şekli olarak bilinmektedir. Öğrenciyi farklı yönleriyle tanımayı öngören alternatif ölçme-değerlendirme tekniklerine öğrenci ürün dosyası, drama, performans değerlendirme, proje örnek olarak verilebilir (Çoruhlu, vd. 2009).

Alternatif yaklaşımlar içerisinde yer alan önemli bir değerlendirme türü de performans değerlendirmedir. Airasian'a göre (1994); performans değerlendirme, bireysel farklılıkları dikkate alan, öğrencilerin bilgi ve becerilerini ortaya koyarak oluşturdukları çalışma, ürün ya da etkinliklerin değerlendirilmesi sürecine olarak ifade edilir (Akt: Tay, Tokcan, Oruç, 2009).

Bayram'a (2006) göre performans değerlendirme; bir yöneticinin, önceden belirlenmiş standartlarla karşılaştırma ve ölçme yoluyla, bireyin iş esnasındaki performansını değerlendirmesi şeklinde ifade edilebilir. Bu tanımdan yola çıkarak çalgı eğitiminde performans değerlendirmeyi şu şekilde tanımlamak mümkündür. Performans değerlendirmesi çalgı eğitimcisinin öğrencisini daha önceden belirlediği değerlendirme ölçütleri çerçevesinde ve çalgı çalma esnasında değerlendirmesidir. Bu değerlendirme içerisinde ödev verilmiş eser ya da etütlerden yola çıkarak kazandırılması hedeflenen davranışlar dikkate alınmaktadır.

Müzik eğitiminde bireyin çalma ve söyleme alanında sergilediği davranışlar müziksel performans olarak adlandırılmaktadır. Çalma ve söyleme aşamaları bireyin psiko-motor becerilerini sergilediği bölümdür. Psiko-motor alandaki davranışların büyük çoğunluğu performans değerlendirmeleri adı altında ölçülmekte ve değerlendirilmektedir (Yayla, 2004).

Çalgı çalma, şarkı söyleme, beste yapma gibi davranışlar müzik yapmayı vurgulayan performans örnekleri olarak gösterilebilir. Eğitimin diğer boyutlarında olduğu gibi performans eğitimi boyutunda da öğrencilere kazandırılmak istenen davranışların kazandırılıp kazandırılmadığını ya da yapılmak istenen davranış değişikliklerinin oluşup oluşmadığını anlamak için öğrenciler ölçme-değerlendirmeye tabi tutulur. (Dalkıran, 2006).

Müzik eğitiminde performans ölçümlerini daha sağlıklı gerçekleştirebilmek için müziksel performansın alt değişkenlerini içeren geçerliği ve güvenilirliği olan performans ölçekleri gerekmektedir. Bu ölçekler, öğrenciye rehberlik edebilecek, öğretim elemanlarının bağımsız ve objektif ölçümler yapmalarını sağlayacaktır. Bu sebeple müziksel yeteneğin belli boyutlarını ölçmek üzere standartlaştırılmış ölçeklere ihtiyaç duyulmuştur. Günümüzdeki ölçme ve değerlendirme kavramıyla öğrencideki potansiyel başarıyı ortaya çıkartmak ve yükseltmek, müzik eğitimini daha bilimsel bir yapıya kavuşturmak amaç edinilmiştir (Yayla, 2004).

Schleuter'e göre (1996); müziksel performansın sistematik olarak ölçülmesi birçok nedenden ötürü gerekli ve istenilen bir durumdur. En önemli neden öğrencinin gelişimini takip edebilmektir. Öğrencilerin müziksel gelişimi sık sık belirlenmelidir ki, böylece en uygun materyal, içerik ve

zorluk seviyesi tespit edilebilsin. Müziksel performansa dayalı öğretimin ve bu öğretim sürecinin sınanmasının nesnel bir temele dayandırılması gerekmektedir (Akt: Dalkıran, 2006). Ölçüm sürecinde kullanılması öngörülen ölçeklerin ölçülmek istenilen davranışları ne boyutta ölçebildiği de önemli bir konudur. Bireyin performansını sergilemesi ve bu sergileme esnasındaki değerlendirmenin sağlıklı olması, kullanılacak olan ölçeğin ne kadar güvenilir ve aynı zamanda ne kadar kullanışlı olduğu ile orantılıdır.

Mabry (1999)'ye göre performans değerlendirmeleri için, testi alan kişiden performansını tekrar sergilemesi istenmez. Çünkü bu performansın yinelenmesi ikinci performansı etkileyen ve/veya geliştiren bir durumdur (Akt: Ece, Kaplan, 2008). Performans ölçümlerinde güvenilirlik, puanlayıcıların, tek bir performansa verdikleri puanlar arasındaki uyum anlamına gelmektedir. Bu puanlar uyumluysa, puanlayıcılar arası güvenilirlik sağlanmış demektir. Puanlayıcılar arası güvenilirlik, aynı performansa farklı puanlayıcılar tarafından verilen puanların tutarlı olması anlamını taşır (Ece, Kaplan, 2008).

Değerlendirme sürecinde güvenilir ve kullanışlı bir ölçek ile çalışmak, sürecin en sağlıklı biçimde yürütülmesi açısından önemlidir. Anlık değerlendirme ve takip gerektiren bu tip ölçeklerin gereksiz ayrıntıdan uzak ve ölçülmek istenilen davranışa dönük yapıda olması esastır. Çalgı eğitiminde performans değerlendirme sürecinde günümüzde en etkin çalışmaların piyano eğitimi ve özellikle yaylı çalgılar eğitiminde yapıldığı görülmektedir. Diğer çalgılara göre entonasyon ve teknik anlamda kendine özgü farklılıkları bulunan yaylı çalgılarda değerlendirme, bu konuda çalışmaları olan yaylı çalgı eğitimcileri tarafından da ifade edilmektedir.

Yaylı çalgı eğitiminde performans ağırlıklı bir değerlendirme için bireyin öncelikle şu aşamalardan geçmesi gerekmektedir: Çalgı eğitiminde becerinin nasıl yapıldığının gösterilmesi ilk aşamadır. Bu aşamada kazandırılacak beceri öğrenciye birkaç kez gösterilir. Becerinin temel noktalarının gösterilmesi ikinci aşamadır. Bu aşamada, öğrencinin dikkatini temel noktalarda yoğunlaştırması gerekir. Kazanılacak becerinin tekrar gösterilmesi üçüncü aşamadır. Bu aşamada birinci ve ikinci aşamada kazandırılan bilgi ve davranışlar öğretici tarafından tekrar edilmektedir. Öğrencilere becerinin basit bir kısmının uygulanması dördüncü aşamadır. Bu aşamada yaylı çalgı eğitiminde kazandırılacak davranışın basit bir bölümü yaptırılır. Tüm becerilerin gösterilmesine yardım edilmesi beşinci aşamadır. Bu aşamada, kazanılan tutum ve becerilerin bir bütün halinde sergilenmesi söz konusudur. Kazandırılması hedeflenen becerilerin, yeniden yapılmasının sağlanması ve gözlenmesi de altıncı aşamadır. Performansın değerlendirilmesindeki son

aşama ise kazandırılan beceriyi öğrencinin kendi kendisine yapmasının istenmesidir (Saraç, Şeker, 2008).

Palmer ve Mayer'e göre (2000) yaylı çalgı çalmada öğrencinin öğrendiğini göstereceği basamak, sınav ölçme yaşantılarındaki iç ve dış koşullara bağlıdır. İç koşullar öğrencinin bireysel çabası ile ilgilidir. Bu çaba, güdülenme, becerileri uygulama ve sergilemedeki sürat, becerileri serbestçe uygulayabilme, heyecanlar ve kontrol gücü ile ilgilidir. Dış koşullar ise öğrencinin komisyon önünde sınava alındığı sınav için uygun bir ortamın bulunduğu sınav salonudur (Akt: Saraç, Şeker, 2008). Yaylı çalgı eğitimi sürecinde en çok tercih edilen çalgı olan keman eğitiminde de benzer unsurlar söz konusudur.

Keman eğitimi sürecinin sistematik bir yapıda gerçekleşmesinde ve öğrencilere kazandırılan davranış değişikliklerinin ortaya konulmasında en önemli göstergelerinden birisi, eğitim sürecinin sağlıklı bir şekilde değerlendirilmesidir. Bu değerlendirme keman eğitimcilerine öğrencileri yeterince tanıma fırsatı verdiği gibi, yol gösterici özellikler de taşır. Bu nedenle eğitim sürecinde her dönem için geliştirilmesi gereken hedef davranışlar ile buna uygun etüt eser dağarcığının belirlenmesi ve bu özelliklere uygun dönemlere göre değerlendirme ölçeklerinin oluşturulması önem kazanmaktadır (Alpagut, 2004).

Bu çalışmada yukarıdaki düşünceler ışığında, yaylı çalgılar performans ölçümü konusunda öne sürülen görüşlerin ve literatürde yer alan ölçeklerin gözden geçirilmesi ile bir yaylı çalgılar değerlendirme ölçeği geliştirilmeye çalışılmıştır. Çalışmada amaç, tüm yaylı çalgı türlerine uygun temel bir değerlendirme ölçeği geliştirmeye çalışmak ve bu ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini hesaplamaktır.

2. YÖNTEM

2.1. Çalışma Grubu

Yapılan çalışmada Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi ve Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören ve bireysel çalgı dersi kapsamında yaylı çalgı eğitim alan 163 öğrenci çalışma grubunu oluşturmaktadır.

2.2. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanması sürecinde yaylı çalgılar ve performans değerlendirme konularına yönelik bir literatür taraması yapılmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında ölçeği oluşturması düşünülen değerlendirme basamakları hazırlanmıştır. Hazırlanan değerlendirme basamakları yaylı çalgılar için genel ölçme yaklaşımlarını göz önünde bulunduran bir yapı içerisinde düşünülmüş ve yaylı çalgılar için en temel 8 basamak dikkate alınarak ölçeğin nihai haline ulaşılmıştır. Genel değerlendirme basamaklarının oluşturulmasında uzman görüşü alınmış ve gelen düşünceler ışığında ölçek oluşturulmuştur. Ölçeğin nihai halinin elde edilmesi sonrasında, toplam 6 adet yaylı çalgılar öğretim elemanı yardımıyla uygulanmış ve çalışma için gereken veriler elde edilmiştir. Ölçek Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi ve Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında ikisi viyolonsel, biri viyola ve keman, üçü keman eğitimcisi olmak üzere toplam 6 öğretim elemanı tarafından, yılsonu sınavlarında yaylı çalgılar öğrencilerinin değerlendirilmesinde kullanılmıştır. 2009 – 2010 Eğitim Öğretim Yılı Bahar yarıyılında her iki bölümün anabilim dalında toplam 163 öğrencinin değerlendirilmesinde kullanılan ölçekten elde edilen veriler, her öğrenci için değerlendirmede bulunan 6 öğretim elemanına göre kodlanarak istatistik ortama aktarılmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Verilerin çözümlenmesi sürecinde, ilk olarak üç ana başlık altında toplanan ölçek değerlendirme basamaklarının genel ve üç basamağa yönelik Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Güvenirlik katsayıları hesaplanırken üç ana başlığa yönelik standart sapma değerleri de hesaplanmıştır. Ölçeğin iç tutarlık katsayıları olarak da adlandırabileceğimiz ölçüm sonrasında değerlendirmeye katılan 6 öğretim elemanının birbiri arasındaki korelasyon ölçümü sonuçları incelenmiştir. Ölçeğin üç ana başlığında yer alan değerlendirme puanları, üç farklı tabloda incelenerek, her bir değerlendirme başlığı için öğretim elemanları arasındaki ilişki incelenmiş ve bu kapsamda pearson korelasyon katsayısı hesaplama işlemi yapılmıştır. Korelasyon katsayısı hesaplama işlemlerinde her iki anabilim dalında değerlendirme yapan öğretim elemanları ilk olarak kendi anabilim dalları içerisinde gruplanarak ortalamaları alınmış, ölçümleri yapılmış, daha sonra ortak belgede birleştirilerek korelasyon ilişkisi hesaplanmıştır.

2. BULGULAR

Bu bölümde yapılan istatistik ölçümlere yönelik tablolar, ölçeğe ait değerlendirme basamaklarının üç başlık altında toplanmış biçimi dikkate alınarak oluşturulmuştur. Çalışmada ekte sunulan değerlendirme ölçeğinde yer alan ilk iki basamak “Hazırlık Kriterleri”, takip eden dört basamak “Seslendirme Kriterleri” ve son iki basamak “Teknik Kriterleri” olarak gruplandırılmıştır. Toplam sekiz değerlendirme basamağından oluşan ölçeğin istatistik ölçümlerinde veri yığılmasını engellemek ve elde edilecek sonuçları özetleyebilmek için üç basamaktan oluşan bir gruplamaya gidilmiştir.

Tablo 1. Ölçek Güvenirlik ve İç Tutarlık Katsayıları

Boyutlar	Alpha	SS	Genel Alpha
Hazırlık	0,91	3,85	0,96
Seslendirme	0,94	3,48	
Teknik	0,96	3,55	

Elde edilen sonuçlara göre ölçeğin genel güvenirlilik düzeyinin 0,96 düzeyinde ve oldukça yüksek seviyede gerçekleştiği görülmüştür. Ölçeğin hazırlık, seslendirme ve teknik boyutlarına yönelik iç tutarlık seviyeleri incelendiğinde her üç sonucunda yüksek düzeyli olduğu görülmektedir. Hazırlık boyutunda 0,91, seslendirme boyutunda 0,94 ve teknik boyutunda 0,96 düzeyinde gerçekleşen alpha sonuçları, ölçeğin güvenirlilik düzeyinin alt boyutlarda da yüksek olduğunu göstermektedir. Alt boyutlar incelendiğinde teknik boyutunun genel alpha düzeyi ile benzer büyüklükte gerçekleşmiş olduğu dikkate alındığında, ölçeğin en güçlü boyutunun teknik ölçümüne dayalı boyut olduğu anlaşılmaktadır. Ölçeğin genel güvenirliliğini en çok arttıran unsur üçüncü boyut olmuştur. Standart sapma değerlerinin de normal düzeyde gerçekleşmiş olması, dağılımın güvenirlilik yönünde homojen olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 2. Hazırlık Kriterleri Boyutuna Yönelik Korelasyon Değerleri

	Eğt1	Eğt2	Eğt3	Eğt4	Eğt5	Eğt6
Eğt1	---	,987(***)	,935(***)	,946(***)	,953(***)	,938(***)
Eğt2	,987(***)	---	,913(***)	,925(***)	,942(***)	,921(***)
Eğt3	,935(***)	,913(***)	---	,876(***)	,954(***)	,868(***)
Eğt4	,946(***)	,925(***)	,876(***)	---	,868(***)	,885(***)
Eğt5	,953(***)	,942(***)	,954(***)	,868(***)	---	,844(**)
Eğt6	,938(***)	,921(***)	,868(***)	,885(***)	,844(**)	---

** p<0,01 ***p<0,001

Tablo 2.'de yer alan korelasyon katsayıları incelendiğinde, güvenilirlik sonuçlarında olduğu gibi korelasyon sonuçlarında da pozitif yönde ve yüksek düzeyli bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Değerlendirmeye katılan toplam altı yaylı çalgı eğitimcisinin hazırlık boyutunda verdiği puanlar arasındaki ilişki oldukça yüksek düzeyde ve anlamlıdır. Tüm eğitimciler arasındaki yüksek düzeyli korelasyon ilişkileri p<0,001 ve p<0,01 düzeyine göre de anlamlı bulunmuştur.

Tablo 3. Seslendirme Kriterleri Boyutuna Yönelik Korelasyon Değerleri

	Eğt1	Eğt2	Eğt3	Eğt4	Eğt5	Eğt6
Eğt1	---	,846(***)	,942(***)	,929(***)	,975(***)	,878(***)
Eğt2	,846(**)	---	,713(**)	,812(***)	,806(**)	,898(***)
Eğt3	,942(***)	,713(**)	---	,858(***)	,951(***)	,740(**)
Eğt4	,929(**)	,812(***)	,858(***)	---	,902(***)	,845(***)
Eğt5	,975(***)	,806(**)	,951(***)	,902(***)	---	,842(***)
Eğt6	,878(***)	,898(***)	,740(**)	,845(***)	,842(***)	---

** p<0,01 ***p<0,001

Seslendirme boyutuna yönelik ölçümlerde bir önceki boyutta olduğu gibi bu boyutta da pozitif yönlü ve yüksek düzeyli bir ilişki olduğu görülmektedir. Toplam altı eğitimci arasında 713 ile 975 aralığında gerçekleşen korelasyon katsayıları, yine yukarıda olduğu gibi p<0,001 ve p<0,01 düzeyine göre anlamlı bulunmuştur.

Tablo 4. Teknik Kriterleri Boyutuna Yönelik Korelasyon Değerleri

	Eğt1	Eğt2	Eğt3	Eğt4	Eğt5	Eğt6
Eğt1	---	,898(***)	,847(***)	,897(***)	,903(***)	,959(***)
Eğt2	,898(***)	---	,817(***)	,752(**)	,875(***)	,842(***)
Eğt3	,847(***)	,817(***)	---	,768(*)	,896(***)	,778(**)
Eğt4	,897(***)	,752(**)	,768(*)	---	,718(**)	,869(***)
Eğt5	,903(***)	,875(***)	,896(***)	,718(**)	---	,830(***)
Eğt6	,959(**)	,842(**)	,778(**)	,869(**)	,830(**)	---

* p<0,05 ** p<0,01 ***p<0,001

Teknik boyuta yönelik sonuçların yer aldığı Tablo 4. incelendiğinde korelasyon değerlerinin 718 ve 959 aralığında değiştiği ve ilişkinin yüksek düzeyli olduğu görülmüştür. Bir önceki boyutlara göre teknik boyutunda korelasyon değerleri 700, 800 ve 900'lü katsayılarında daha dengeli dağılan ve daha düzeyli yükselen bir grafik çizmiştir. Bu durum eğitimcilerin teknik boyutunda yer alan maddeler üzerinde daha hassas davrandığı ve ayrıntılı değerlendirme yaptıkları şeklinde yorumlanabilir. Oluşan değerler üç düzeyde (p<0,05, p<0,01, p<0,001) anlamlı bulunmuştur.

4. SONUÇ

Çalışma sonucunda elde edilen veriler incelendiğinde; yaylı çalgılar için geliştirilen performans değerlendirme ölçeğinin puanlayıcılar düzeyinde geçerli ve güvenilir sonuçlar verdiği görülmüştür.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi ve Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında ikisi viyolonsel, biri viyola ve keman, üçü keman eğitimcisi olmak üzere toplam 6 öğretim elemanı tarafından, yıl sonu sınavlarında yaylı çalgılar öğrencilerinin değerlendirilmesinde kullanılan ölçeğin, korelasyon katsayıları açısından yüksek düzeyde anlamlı sonuçlar içermesi, yapılan uygulama neticesinde puanlayıcılara yönelik bir sistematik yaklaşım ve birliktelik sağladığı sonucunu ortaya koymaktadır.

Elde edilen sonuçlara göre, ölçeğin genel güvenilirlik düzeyinin 0,96 düzeyinde ve oldukça yüksek seviyede gerçekleştiği görülmüştür. Ölçeğin hazırlık, seslendirme ve teknik boyutlarına yönelik iç tutarlık seviyeleri ince-

lendiğinde her üç sonucunda yüksek düzeyli olduğu görülmüştür. Standart sapma değerlerinin de normal düzeyde gerçekleşmiş olması, dağılımın güvenilirlik yönünde homojen olduğuna işaret etmektedir.

Korelasyon katsayıları incelendiğinde, güvenilirlik sonuçlarında olduğu gibi korelasyon sonuçlarında da pozitif yönde ve yüksek düzeyli bir ilişki olduğu anlaşılmaktadır. Değerlendirmeye katılan toplam altı yaylı çalgı eğitimcisinin hazırlık, seslendirme ve teknik boyutlarına verdiği puanlar arasındaki ilişki oldukça yüksek düzeyde ve anlamlıdır. Tüm eğitimciler arasındaki yüksek düzeyli korelasyon ilişkileri $p<0,001$ ve $p<0,01$ düzeyine göre de anlamlı bulunmuştur. Bu durum, araştırmada kullanılan yaylı çalgılar performans değerlendirme ölçeğinin, öğrenci performansını değerlendirmede farklı öğretim elemanları arasında objektiflik ve homojenlik sağladığını göstermiştir.

Yaylı çalgılar eğitiminde değerlendirme sürecine yönelik tutarlılığın ve güvenilirliğin sağlanması, gerçekleştirilen uzun süreli ve zorlu eğitim sürecinin sonundaki ölçme ve değerlendirme aşamasının objektif ve sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmesine büyük ölçüde katkı sağlayacaktır. Performans değerlendirme sınavlarında bu türde ölçeklerin kullanılması, puanlayıcılar açısından kolay ve objektif puanlamayı sağlayacaktır. Aynı zamanda öğrenciler açısından da kendi performanslarındaki zayıf ve güçlü yönleri görmeleri bakımından etkili bir geri bildirim aracı olarak kullanılabilir. Geliştirilecek benzer performans değerlendirme ölçeklerinin çalgı eğitiminin en önemli basamaklarından birisi olan değerlendirme basamağına katkı yapacağı düşünülmektedir.

5. KAYNAKÇA

- Alpagut, U. (2004). Keman Eğitiminde Kurul Önünde Gerçekleştirilen Sınavlarda Standardizasyon. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi. SDÜ. 07-10 Nisan 2004. Isparta
- Anıl, D., Acar, M. (2008). Sınıf Öğretmenlerinin Ölçme Değerlendirme Sürecinde Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Görüşleri, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Aralık 2008. Cilt:V, Sayı:II, 44-61
- Bal, M. S., Özkülekçi, G. (2010). Sosyal Bilgiler Dersinde Kullanılan Ölçme Değerlendirme Tekniklerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. IX. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (20 -22 Mayıs 2010), Elazığ, 2010, S. 79-83

-
- Bayram, L. (2006). Geleneksel Performans Değerlendirme Yöntemlerine Yeni Bir Alternatif 360 Derece Performans Değerlendirme. Sayıştay Dergisi. Sayı: 62, S.47-65
- Dalkıran, E. (2008). Keman Eğitiminde Performansın Ölçülmesi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. Aralık 2008. Cilt:V, Sayı:II, S. 116-136
- Dalkıran, E., (2006). Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Keman Eğitimi Yarıyıl Sınavlarında Performans Ölçülmesine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu. Pamukkale Üniversitesi, Denizli. S. 549-561
- Ece, A. S., Kaplan, S. (2008). Müzik Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın Puanlayıcılar Arası Güvenirlik Çalışması. Milli Eğitim Dergisi, 177, S. 36 – 49.
- Gelbal, S., Kellecioğlu, H. (2007). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri Hakkındaki Yeterlik Algıları ve Karşılaştıkları Sorunlar. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal Of Education) 33: 135-145
- Göçmen, G. B. (2004). Otantik Değerlendirme Nedir ve Nasıl Yapılır, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz, İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.
- Korkmaz, H., Kaptan, F. (2002). Fen Eğitiminde Öğrencilerin Gelişimini Değerlendirmek İçin Portfolyo Kullanımı Üzerine Bir İnceleme. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23, S. 167 – 176.
- Palmer, C., Mayer, R.K. (2000). Conceptual and Motor Learning in Music Performance Psychol Sci Vol II, Colombus.
- Parmaksız, Ş. R., Yanpar, T., (2006). Alternatif Değerlendirme Yaklaşımlarının Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılabilirliği. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. Cilt:16, Sayı:2 S:159-172.
- Saraç, A. G., Şeker, H. (2008). Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinde Çalgı Eğitimindeki Performansın Değerlendirilmesi. A. Ü. Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, Sayı : 6, Erzurum.
- Schleuter, Stanley L. (1996). A Sound Approach To Teaching Instrumentalist. New York: Second Edition, Schirmer Books, An Imprint Of Simon& Schuster Macmillan, Prentice Hall International, 176.
- Şenel Çoruhlu, T., Er Nas, S., Çepni, S., (2009). Fen Ve Teknoloji Öğretmenleri İçin Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerine Yönelik Bir HİE Programından Yansımalar: Trabzon Örneği, Necatibey Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(2), S: 1-22.
- Tay, B., Tokcan, H., Oruç, Ş. (2009). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Alternatif Ölçme-Değerlendirme Yaklaşımları Hakkındaki Bilişsel Farkındalık Düzeyleri. Necatibey Eğitim Fakültesi Dergisi

-
- Türkmen, U., Baş, M. (2009). Müzik Eğitimcilerinin Müzik Yetenek Sınavlarında Portfolyoların Uygulanabilirliğine Yönelik Tutumlarının Gri İlişkisel Analiz Tekniğini Kullanarak Değerlendirilmesi. <www.muzikegitimcileri.net> (online erişim: 11.12.2010).
- Yayla, A. (2004). Müziksel Performansın Ölçülmesi.1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi. SDÜ. 07-10 Nisan 2004. Isparta.

Ek 1. Yaylı Çalgılar İçin Performans Değerlendirme Ölçeği

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	GÖZLENECEK DAVRANIŞ	PUANTAJ	ÖĞRENCİNİN PUANI
HAZIRLIK KRİTERLERİ	Hazır bulunuşluk (Doğru duruş ve tutuş)	5	
	Eserin/Etüdün Seviyesi	10	
SESLENDİRME KRİTERLERİ	Notaları Doğru Seslendirme (Entonasyon)	15	
	Bütünlük (Duraklamadan Bütün Çalabilme)	15	
	Güzel ve Etkili Bir Ton	15	
	Eseri Uygun Hızda Çalabilme	10	
TEKNİK KRİTERLER	Sağ El/Kol Tekniği	15	
	Sol El/Kol Tekniği	15	
	TOPLAM	100	

* * * *